

V Slovenskom národnom múzeu Martin sprístupnili výstavu známeho maďarského potápača-fotografa Istvána Juhásza

„Potápač z krajiny, ktorá nemá more, prišiel s výstavou fotografií spod jeho hladiny do krajiny, ktorá taktiež nemá more.“ Takto položartom sa začala vernisáž výstavy fotografií známeho maďarského potápača-fotografa Istvána Juhásza v Slovenskom národnom múzeu-Etnografickom múzeu v Martine. Pamätnú vetu vyslovil jeden z organizátorov potápačského hnutia v Martine (ak ho takto možno nazvať) B. Mišovic. Bol to on, ktorý zhromaždenému auditióriu pripomenul, že v Martine už ide o druhú výstavu s podobnou tematikou a po obidva razy sa verejnosti prezentuje to najlepšie, čo súčasná potápačská fotografia ponúka.

Tvorbu Istvána Juhásza hodnotí nestor potápačskej činnosti na Slovensku František Novomeský, tentoraz aj v úlohe kurátora výstavy, takto: „Je to mladý muž, ktorý vnikol do podmorského sveta len nedávno. No už stihol zúročiť investície do potápania. Vystavuje doma i v zahraničí, jeho fotografie zobia medzinárodné potápačské časopisy i katalógy cestovného ruchu. Fotografuje bez špeciálneho zamerania - rovnako detaily živočíchov, ako aj makroštruktúru podmorského sveta s jeho jaskyňami a vrakmi. Ide o univerzálny fotografa, ktorému najväčšiu inšpiráciu dávajú farby. Ich bohatosť a rozmanitosť, spolu s rozvojom techniky potápania a fotografickej techniky mu umožňujú otvárať trinásť komnaty nielen poznania, ale aj úcty k planéte, ktorej podmorské vybavenie treba vnímať ako dar. S takouto pokorou ho ponúka aj divákovi.“

Výstava nazvaná príznačne - Krásy podmorských hĺbín - potrvá do 1. júla.

Pritomnosť potápača-fotografa Istvána Juhásza na vernisáži výstavy jeho fotografií v Martine sme využili na niekoľko otázok:

Spod hladiny

Na vernisáži sme počuli, že fotografovať ste začali vtedy, obrazne povedané, keď ste začali písať. Odkedy vám ale učaroval svet podmorských hĺbín?

Viem to presne - v roku 1999. Vtedy som bol na súostroví Fidži s partiou priateľov. V programe sme mali aj potápanie. Po krátkej inštrukcii som sa po prvý raz ponoril. Odtedy som vedel, že to nebolo aj naposledy. To, čo ma vtedy oslovilo, sa ťažko opisuje. Bola to krása v mnohorakých podobách. A keďže som človek, ktorý sa rád o zážitky podelí, k rozhodnutiu fotografovať pod hladinou nebolo ďaleko.

Kolekcia fotografií, ktoré vystavujete v Martine, je prierezom vašej práce?

Možno to aj tak povedať.

Prekvapila vás ponuka vystavovať v Martine?

Predovšetkým - potešila. Je to moja prvá výstava na Slovensku a hneď v takých veľkých priestoroch. Zmestilo sa na ňu aj štrnásť ďalších fotografií z Indonézie, ktoré som mal pôvodne pripravené na svoju najbližšiu prezentáciu v druhej polovici roka. Najstaršia fotografia je tu z roku 2002.

Ktorý kúsok mora či oceánu je pre vás najdôležitejší, najkrajší?

Taký kúsok podmorského sveta neexistuje. Všetky sú pekné, všetky inšpirujúce. Každé more má svoje špecifiká. A niekedy naozaj netušíte, aký zážitok vám dokáže sprostredkovať. Napríklad, nedávno som bol na

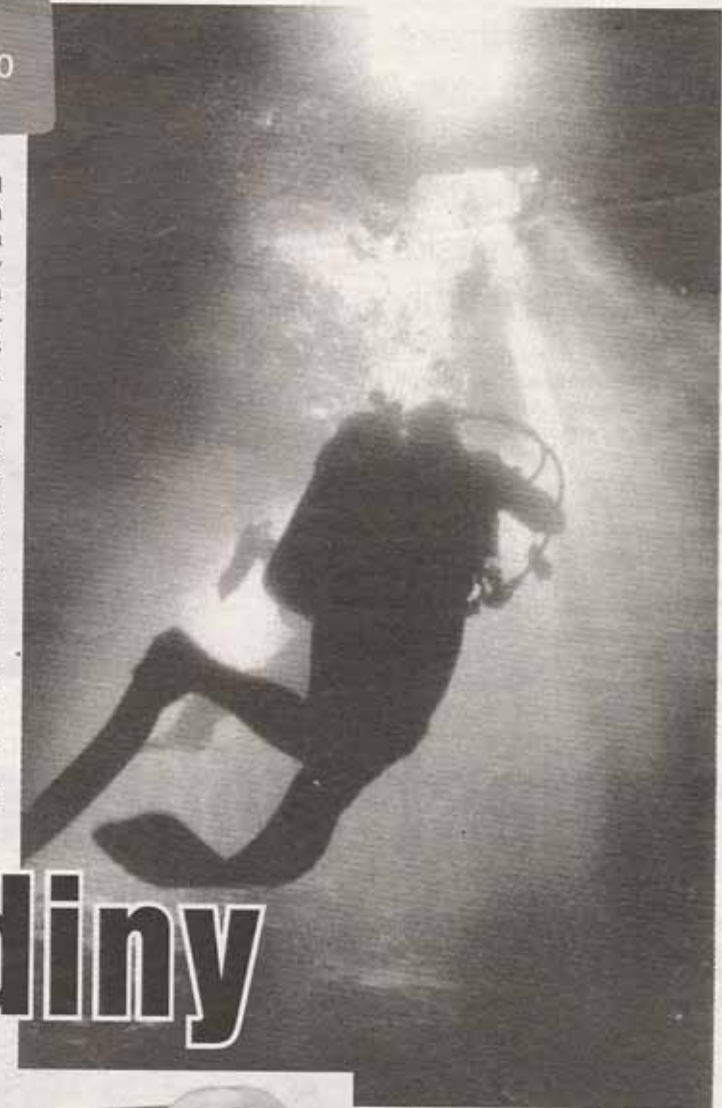

István Juhász (vľavo) a František Novomeský - hlavní protagonisti aktuálnej výstavy v múzeu na Malej hore.

ostrove Lembek v Indonézii. Je tam ťažký priemysel a tak vyzerá aj more. Voda je zablatená, špinavá. Nič lákavé. A predsa som tam nafotografoval svet úžasných farieb. Príroda je nevysspytateľná a tá jej časť, ktorú pokrýva voda, ešte nevysspytateľnejšia.

Dobre, poďme na to z inej strany. Ku ktorej z vystavených fotografií máte mimoriadny citový vzťah? Ktorá vám je najmilšia?

Je to fotka s plavkyňou pod vodou, lebo tá plavkyňa je moja dcéra. Verím, že raz sa bude potápať so mnou. Ale ak mám vyberať podľa iných, podľa odborníkov, tak jednou z

Hore za svetlom - túto fotografiu si István Juhász veľmi ceni. Vyhrala niekoľko medzinárodných súťaží.

novým lákadlom, a teda aj novým druhom nebezpečenstva. Treba sa vedieť odpútať od inšpirácie a v správnom čase vyjsť nad hladinu. Ak ale máte na myslí útoky z mora, tak ja považujem za veľmi nebezpečné potápanie v Indonézii. Žijú tam živočchy, ktoré sa bránia voči votrelcovi jedom a rany sa veľmi dlho hoja. Fotografie, ktoré vznikli v tejto oblasti, sú z tohto uhľa pohľadu dramatické.

Používate klasickú alebo digitálnu techniku?

Digitálnu. Kvôli lepším možnostiam úprav záberov.

Vaše najbližšie plány?

Koncom septembra ma čaká Papua Nová Guinea. Tamojšia podmorská flóra i fauna sú civilizáciou takmer nedotknuté.

Ste sólista?

Nie. Vždy je so mnou niekto - najčastejšie manželka. Ak vidíte na mojich záberoch potápača, spravidla je to ona. Práve preto, že sa potápame obaja, vieme, kedy sa musíme vrátiť.

Viera Legerská
Snimky: István Juhász
(pozdvanie výstavy)
a Jaro Podhorský